

Hva skjedde 22. juli?

Fagtekst for 1.-4. trinn

Ordbank

Terrorangrep, statsminister, regjering, regjeringskvartal, terrorist, politikk, sommerleir, politisk parti, ungdomsparti, kultur, religion, feiltanke, ytringsfrihet

Ordene i ordbanken er markert i rosa i teksten.

Du har kanskje hørt andre snakke om 22. juli? Veldig mange husker denne datoen godt fordi 22. juli 2011 skjedde det et **terrorangrep** i Norge. En mann ved navn Anders Behring Breivik drepte 77

mennesker og skadet mange flere. Først sprengte han en bombe i Oslo og senere skjøt han ungdommer og voksne på en sommerleir. Veldig mange mistet noen de var glad i. Dette var første gang siden andre verdenskrig at så mange mennesker i Norge ble drept på en gang.

Bomben i regjeringskvartalet

På ettermiddagen fredag 22. juli, midt i sommerferien, eksploderte en bombe i **regjeringskvartalet** midt i Oslo, i området hvor mange av de som bestemmer i Norge jobber. Bomben var rett ved en blokk som kalles Høyblokka, hvor **statsministeren** og mange andre som jobber for **regjeringen** i Norge hadde kontor. I 2011 var det Jens Stoltenberg fra Arbeiderpartiet som var statsminister i Norge.

Høyblokka hadde 17 etasjer og ble veldig ødelagt. Bomben var så kraftig at mange av bygningene rundt ristet, vinduer knuste, møbler ble ødelagt og menneskene som var både inne i bygninger og ute på gata ble veldig redde. Fordi mange hadde sommerferie, var det ikke så mange på jobb og i gatene som det pleier å være. Men likevel var det åtte mennesker som ble drept og mange flere som ble skadet av bomben.

Slik så det ut i regjeringskvartalet 13 minutter etter bomben. Foto: Oslo Brann og Redningsetat

Terroristen hadde planlagt **terrorangrepet** veldig lenge. Bomben var gjemt i en bil som han parkerte rett utenfor Høyblokka. Da bomben eksploderte, hadde han allerede hentet en annen bil, og var på vei ut av byen.

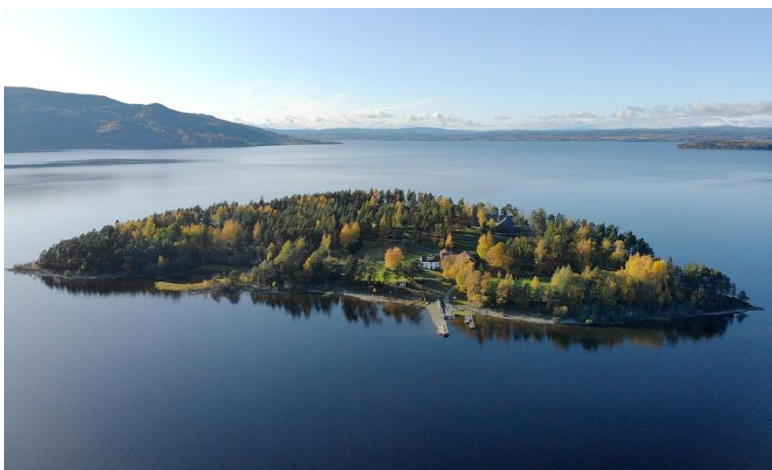
Samtidig som han kjørte ut av byen, var alle i Norge både redde og bekymret. Ingen visste hvorfor en bombe hadde eksplodert i Oslo eller hvem som hadde gjort det.

Noen trodde det var en ulykke, mens andre snakket

om at det var et **terrorangrep**. Selv om det dessverre er sånn at bomber eksploderer innimellom i mange andre land, var dette første gangen noe sånt hadde skjedd i Norge.

Det var mange som hjalp til, både de som tilfeldigvis gikk forbi på gata, men også politi og ambulanse. På sykehusene tok de imot og hjalp alle som ble skadet, og alle som kom til sykehuset overlevde. Alle lurte på hvem som kunne ha gjort dette, og politiet jobbet med å finne svar. Selv om noen hadde sett Anders Behring Breivik og ringt politiet, klarte ikke noen å stanse han før han hadde kommet seg ut av byen. Han kjørte en times tid før han kom fram til Utøya, stedet hvor han hadde planlagt enda et **terrorangrep**.

Skytingen på Utøya

Utøya. Foto: Paul Patrick Børhhaug

Utøya er en liten øy som ligger i en stor innsjø som heter Tyrifjorden. Hit var terroristen på vei. Denne dagen var det mange hundre ungdommer fra AUF, et **ungdomsparti**, som hadde sommerleir på

Utøya. De var fra 14 år og oppover og hadde kommet til Utøya fra hele Norge for å være med.

AUF er **ungdomspartiet** til Arbeiderpartiet, som er det største politiske partiet i Norge. Ungdommene som er med i et **ungdomsparti** er opptatte av å jobbe for å gjøre Norge til et enda bedre land å bo i. AUF har hatt sommerleir på Utøya i veldig mange år. Da møtes ungdom fra hele Norge for å treffe andre ungdommer, diskutere **politikk** og ha det hyggelig sammen. Da bomben eksploderte i Oslo, ble alle ungdommene samlet til et møte. Mange var redde for familie og venner som var i Oslo, og mange ringte hjem til familiene sine.

Slik ser det ut på sommerleir. Foto: Eilif Swendsen

For å komme seg til Utøya må en ta båt. Da Anders Behring Breivik kom til kaia hvor båten gikk fra, løy han og sa at han kom fra politiet, og at han måtte få hjelp til å komme seg på båten over til øya. Han hadde kledd seg ut i en politiuniform som han hadde laget selv. Allerede da de var kommet i land på andre siden, forsto en av de voksne som var med båten at alt ikke var som det skulle, men da var det for sent. **Terroristen** skjøt og drepte både henne og flere andre. De som var i nærheten forsto ikke med en gang hva som skjedde, men ganske fort skjønnte alle som var på Utøya at de var i livsfare, og måtte gjemme seg.

Utøya er ikke så stor, så det er ikke så mange steder å gjemme seg, men mange gjemte seg i noen av de små husene på øya, i skogen og i sprekker i fjellet ved vannet. Flere av de som gjemte seg så at **terroristen** skjøt på vennene sine. Etter hvert bestemte også noen seg for å svømme tilbake mot fastlandet. De fikk hjelp av vanlige mennesker som hadde tatt båtene sine og reist ut mot Utøya da de forsto at noe forferdelig skjedde der ute.

I over en time gikk Anders Behring Breivik rundt på øya og skjøt på de han så. Ingen av de som var der visste hvem eller hvor mange det var som skjøt, og heller ikke hvorfor. Mange av ungdommene ringte til politiet, og mange sendte tekstmeldinger til familie og venner. Alle var veldig, veldig redde.

Rundt omkring i hele Norge gikk det opp for folk at det ikke bare var eksplodert en bombe i Oslo, men også at det skjedde grusomme ting på Utøya. Spesielt de som hadde barn, venner og familie som var på Utøya var redde.

*Ambulanser som henter skadete på Utøya.
Foto: Adrian Øhm Johansen*

Ungdommer som kommer til Sundvollen hotell i nærheten av Utøya. Foto: Håkon Eikesdal

Det var gått mer enn en time fra **terroristen** begynte å skyte, til politiet klarte å stoppe han. Men da var 69 mennesker døde og nesten like mange skadet.

Ambulanser kom for å frakte de som var skadet til sykehus, og alle de andre ungdommene ble tatt med

til et hotell i nærheten hvor de ble tatt vare på og fikk kontakt med familiene sine.

Hvorfor gjorde han det?

Alle i hele Norge var i sjokk. Hvorfor ville en mann bombe **regjeringskvartalet** og drepe ungdommer på **sommerleir**? For de aller fleste er dette veldig vanskelig å forstå. Hva og hvordan **terroristen** tenkte har vi fått vite mye om fordi han skrev en bok på mange hundre sider som han la ut på internett den dagen han sprengte bomben i **regjeringskvartalet** og skjøt så mange mennesker på Utøya.

Anders Behring Breivik vokste opp som en vanlig norsk ungdom. Men vi vet også at han var mye ensom og alene, og hadde det heller ikke så bra etter at han ble voksen. Han var uenig med og veldig sint på de som styrte Norge, særlig de politikerne som kom fra Arbeiderpartiet. Han likte ikke at vi har flere **kulturer** og **religioner** i Norge og han mente at Arbeiderpartiet hadde sluppet for mange muslimer inn i landet. Han ville heller ikke at jenter skulle studere eller jobbe, fordi han mente at det ville ødelegge samfunnet.

På internett fant han andre som var enige med han, og han leste så masse om hva de mente at til slutt var ikke tankene hans helt normale lenger. Tankene var blitt til **feiltanker**. Han begynte å tro at Norge og Europa var i en slags krig mot muslimer, og at muslimene ville ta over Norge og gjøre oss om til en ny stat som skulle hete Eurabia. Fordi han trodde på dette, så mente han at alle muslimer måtte ut av landet og at alle som var venner med muslimer var dårlige mennesker.

Alle mennesker i Norge har lov til å mene hva de vil, og å snakke og skrive om det vi mener. Det heter **ytringsfrihet**. Men Anders Behring Breivik ville endre måten vi lever på, og istedenfor å forklare og bruke ordene sine så brukte han vold. Det er ikke lov. Det er derfor vi kaller han en **terrorist**. Fordi han drepte og skadet så mange ble han satt i fengsel. Der må han sitte helt til han ikke er farlig lenger. Fordi han har så store **feiltanker** som er vanskelig å endre på, kan det hende at han aldri kommer ut av fengsel.

Jens Stoltenberg (daværende statsminister) og Eskil Pedersen (daværende leder av AUF) gir hverandre en klem. Foto: Tommy Ellingsen